

Agnieszka Wierzbicka

Moderowanie forum dyskusyjnego — praktyczne porady

Moderowanie forum dyskusyjnego to jedno z najważniejszych zadań nauczyciela na kursie e-learningowym. Moderator ma do wyboru cały repertuar ról, które może przybierać w zależności od celu zajęć online i zaplanowanych na nich aktywności dla uczniów. Dobrze prowadzone fora to ugruntowane u prowadzącego zajęcia poczucie współodpowiedzialności za przebieg procesu e-learningowego, jego jakość i skuteczność oraz samopoczucie uczestników. Nauczyciel-moderator wpływa na poziom aktywności uczestników, bowiem gdy ci ostatni widzą jego zaangażowanie zaczynają się również czuć się współodpowiedzialni za przebieg dyskusji i jej poziom. Dlatego, by być dobrym moderatorem należy:

1) Aktywnie słuchać!

Moderowanie to praca polegająca na zainicjowaniu i podtrzymywaniu kontaktu — bardzo różnymi metodami. Można tego dokonać, gdy pozna się na początku zajęć swoich uczniów (np. poprzez bezpośrednio zadane mu pytania, na początku nie muszą być one związane z problematyką zajęć!). Ważne jest stałe zainteresowanie potrzebami uczniów i ich nastawieniem do poruszanych zagadnień.

2) Zawsze szukać odpowiedzi!

Moderator nie może pozostawiać pytań bez odpowiedzi lub formułować je w sposób niepełny — takie zachowania powodują, że uczniowie czują się zagubieni czy przytłoczeni nadmiarem nieprzefiltrowanych informacji. Nie jest także rozwiązaniem uciekanie od problemów! Wszystkie kwestie sporne powinny znajdować rozstrzygnięcie, bowiem wzmacnia to poczucie celowości prowadzenia dyskusji i motywuje uczniów do większego zaangażowania.

3) „Tkać wełnę” ;-)

Moderator powinien być zawsze aktywnym na forum! Jego pracę można porównać do „tkania wełny” (*weaving*)¹. To strategia, którą moderujący posługuje się, by

---

¹ Określenie za: G. Salamon, *E-moderating: the key to teaching and learning online*, London 2004.

ograniczać za długie i mocno „poprzetykane” dygresjami dyskusje, które nie przynoszą konkretnych wniosków. „Tkanie” polega na wyciąganiu wniosków z dyskusji i kierowaniu jej na nowe tory, wskazywaniu nowych możliwości jej rozwoju i powiązania z kolejnymi zagadnieniami. Wszystkie te działania wymagają łączenia tematycznego wątków, które pojawiły się w trakcie rozmów. Wątki te porównać można do różnokolorowych nitek wełny, z których „utkana” zostanie nowa wiedza.

4) Unikać występowania z pozycji osoby przekonanej o własnej nieomyślności!

Nauczyciel wszechwiedzący i nieomyślny to zły moderator! Takie zachowanie deprymuje uczniów i zniechęca do uczestnictwa w rozmowie. Nie można zapomnieć, że nauczyciel nie jest po to, by decydować za innych uczestników dyskusji — powinien ukierunkowywać tok rozmowy, ale musi też pozostawiać uczniom pewien zakres swobody w interpretowaniu tematu i nie może narzucać gotowych rozwiązań.

5) Być cierpliwym i wyrozumiałym!

Trzeba zawsze pamiętać, że osoby biorące udział w dyskusji mogą nie być przyzwyczajone do wirtualnego środowiska nauki, mogą mieć problemy z obsługą forum i zadawać te same pytania kilkakrotnie. Nie ma nic złego w powtarzaniu jakiejś informacji, czy udzieleniu kolejny raz tej samej odpowiedzi na różnych forach. Praca na platformie wymaga spokoju ze strony moderatora i pamiętania, że jego rolą nie jest karcenie uczniów, a pomoc im!

6) Mieć dystans!

Moderatorowi nie wolno osądzać uczniów, ani wygłaszanych przez nich opinii. Nie wolno mu w sposób lekceważący, ironiczny odpowiadać na posty, nawet jeśli godzą one bezpośrednio w jego osobę i są obraźliwe.

7) Być twórczym!

Moderator, w ramach uatrakcyjnienia komunikacji, może przygotować „spotkanie z ekspertem”, znaleźć kontrowersyjny temat do dyskusji, czy w niekonwencjonalny sposób przedstawić jakiś problem. Każda nowa forma zachęcenia do pracy na forum i w kursie e-learningowym jest mile widziana!

8) Być otwartym na cudze pomysły!

Moderator powinien dać użytkownikom prawo dokonywania pewnych wyborów w czasie dyskusji. Mogą one dotyczyć tematyki rozmowy lub innych, zgłaszanych aktywności — w ten sposób cedując się częściowo odpowiedzialność za kształt forum na użytkowników i wywołuje poczucie współodpowiedzialności.

9) Dbać o atmosferę forum!

Uczniowie muszą się czuć na forum bezpiecznie, by aktywnie brać udział w dyskusjach. Łagodny, życzliwy ton wypowiedzi wpływa na stopień zaangażowania uczestników dyskusji i powoduje, że są oni skłonni bardziej otwarcie mówić o swoich pomysłach czy wątpliwościach.

10) Unikać specjalistycznego słownictwa/żargonu!

Dość często zdarza się, że moderatorzy stosują trudną, specjalistyczną terminologię, a komunikaty na forach są przeładowane zbędnymi informacjami i pozbawione jasno sprecyzowanych wymagań. Takie zachowanie moderatora powoduje, że uczestnik forum czuje się zagubiony lub zwyczajnie „poddaje się” już na samym początku dyskusji!

11) Pracować systematycznie!

Moderowanie forum to praca wymagająca dużej samodyscypliny i samodzielnego zaplanowania czasu pracy. Należy pamiętać, że moderator nie może nagle „zniknąć” z forum, bo to doprowadzić może do chaosu i braku kontroli nad uczniami (jest to szczególnie dotkliwe w sytuacji, gdy są oni bardzo aktywni). Należy pamiętać, że regularne sprawdzanie zawartości forum jest niezbędne, jeśli nie chce się po kilkunastodniowej przerwie odpowiadać na kilkadziesiąt (i więcej) postów.